

" การทำถ่านผลไม้ "

สถาพร ตะวันขึ้น (พี่หมึก)

ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้สร้างงานเผาถ่านเป็นอาชีพ

📍 21 หมู่ที่ 4 ต.บางพรหม อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม
☎ 085-1922995

จุดเริ่มต้นของการเผาถ่านผลไม้

ภายในชุมชน มีการตัดแต่งกิ่ง ส้มโอ ลิ้นจี่ และผลไม้ตามฤดูกาลที่เหลือทิ้ง "พี่หมึก" ได้มีแนวคิดนำกิ่งไม้และผลไม้เหล่านี้มาเผาให้เป็นถ่าน เพื่อจำหน่ายแก่ชาวบ้านในชุมชน พร้อมทั้งสกัดเป็นน้ำส้มควันไม้ เพื่อให้แก่เกษตรกรในชุมชน นำไปฉีดพ่นไล่แมลง ลดต้นทุนการผลิต ภายหลังได้เล็งเห็นว่าในชุมชนนั้น มีผลไม้ที่ได้ตัดแต่งกิ่ง หรือปล่อยทิ้งไว้ จึงมีแนวคิดนำมาเผาให้เป็นถ่าน เพื่อนำมาใช้ ดูดกลิ่น ในตู้เย็น ตู้เสื้อผ้า รถยนต์ เพื่อเพิ่มมูลค่าจากสิ่งที่เหลือใช้ และยังถ่ายทอดให้คนในชุมชน ประชาชนทั่วไป นำไปประกอบอาชีพ ในพื้นที่ของตนเองได้อีกด้วย

ขั้นตอนการทำถ่านผลไม้

1

การเตรียมวัสดุอุปกรณ์

- 1. เตาเผาถ่าน (ถังน้ำมัน 200 ลิตร)
- 2. ไม้พิน
- 3. ไม้เผาถ่าน
- 4. ปิ๊บ
- 5. ผลไม้ต่าง ๆ เช่น สับปะรด, ขนุน, ส้มโอ, ทุเรียน, มังคุด, มะพร้าว

2

ขั้นตอนการทำถ่านผลไม้

- 1. คัดเลือกผลไม้ที่ไม่สุกแก่จนเกินไป หรือเน่าเสีย
- 2. นำผลไม้ที่จะนำมาทำการเผาเป็นถ่านมาใส่ในปิ๊บ โดยเรียงจากผลไม้ไซส์ใหญ่สุดใส่ด้านล่างปิ๊บ ทำการไล่ระดับขนาดไซส์ ขนาดผลเล็กสุดไว้ด้านบนจากนั้น นำใบตองสดมาปิด เพื่อป้องกันเขม่าควันไฟไม่ให้มาจับที่ผลไม้ ปิดฝาให้ดี
- 3. นำปิ๊บเข้าไปตั้งในเตาเผา จัดเรียงไม้พินให้มีช่องว่างน้อยที่สุดเรียงไม้พินจนเต็มเตา
- 4. นำเชื้อเพลิงมาจุดไฟ ให้ความร้อนกระจายเข้าไปในเตา กระบวนการเผาไหม้จะต้องควบคุมให้ดีด้วยการเลื่อนเดช่องอากาศหรือลิ้นเปิดปิด ในช่วง 1 - 2 ชั่วโมงแรกจะมีควันสีขาวลอยออกจากปล่องควันเต็มไปหมด รอจนกว่าควันสีขาวหายไปจึงทำการเก็บน้ำส้มควันไม้ด้วยการทำให้เกิดการควบแน่น โดยใช้ผ้าชุบน้ำหุ้มปล่องควันน้ำส้มควันไม้จะหยดลงกระป๋อง
- 5. คอยควบคุมอุณหภูมิของเตา
- 6. นำผลไม้ที่เผาแล้วมาวางทิ้งไว้ให้เย็น

3

ผลผลิตที่ได้จากการเผาถ่าน

- 1. ถ่านเชื้อเพลิง ที่ใช้ในการหุงต้ม
- 2. ถ่านผลไม้ นำมาดูดกลิ่นในตู้เย็นและมีความสวยงาม
- 3. น้ำส้มควันไม้ สำหรับใช้ไล่แมลง
- 4. ขี้เถ้า นำมาพอกทำไข่เค็ม

องค์ความรู้และทักษะที่เชี่ยวชาญ

พื้นที่ใช้กับถ่านผลไม้ต้องสัมพันธ์กัน ถ้าพื้นที่น้อยถ่านผลไม้ไม่เกิด อากาศต้องควบคุมการเป็นถ่านต้องให้พินค่อย ๆ ถูกเผาไหม้อย่างช้า ๆ ถ้าเปิดลิ้นอากาศมาก การเผาไหม้จะรุนแรงพินกลายเป็นเถ้าต้องค่อย ๆ หนีช่องอากาศ ให้ค่อย ๆ เผาไหม้ทิ้งเอาไว้ราว 8 ชั่วโมงจนพินดับเอง

ผู้เผยแพร่องค์ความรู้ :

วีรวรรณ สุขอำนวยพร
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอบางคนที

